

testantske propovednike pahajo v ječe; kdor se noče vrniti v naročje katoliški cerkvi in ne podpiše slovenske ali nemške prisege... ta mora brez usmiljenja iz dežele, in njegovo premoženje pripade državi. Zlasti so prežali na knjige protestantske. Pridno se nabirajo in sežigajo; še celo nedolžnim se ne prizanaša* itd. itd. V vseh teh in premnogih drugih primerih, ki bi jih še lahko navedli iz iste in iz drugih knjig, bi bil seveda edino pravilen pretekli čas.

Naposled naj pripomnimo, da tudi mi odobravamo in potrjujemo g. Lamurskega priporočilo in zaznamek onih slovenskih piscev in spisov, v katerih se nahaja po njegovih mislih pristna, dasi preprosta slovenščina; hkrati pa smo toliko hudomušni, da si dovoljujemo izreči željo, naj bi tudi g. L. sam pisal tako po domače, kakor pišejo njegovi priporočenci: g. L. Podgoriški g. dr. Fr. Detela i. dr.

Majka u rada za Boga i Hrvatsku (Mati pri delu za Boga in Hrvatsko) ili dar hrvatskim ženam poklanja Ivan Nep. Jemeršić, župnik grubišnopoljski. Cena 60 kr. - S tem naslovom je izšlo že tretje izdanje te znamenite knjige v kratki dobi poldruega leta. Tretji natisk je že predelan v zmyslu dobrohotne kritike od veljavnih strani. — V tretji izdaji so na prvem mestu čestitke mnogih škofov, namreč: Strossmayerja, dr. Aloj. Mat. Zorna v Gorici, dr. Jak. Missie v Ljubljani, o. Šimuna Milinovića, nadbiskupa glagoljaša v Baru (Črna gora), Marijana Markovića v Banji luki, Ivana Flappa v Poreču, Julija Drohobeczkega v Križevcih, Pavla Guglerja v Zagrebu in Marcelića v Dubrovniku.

Najbrže ni še bilo na slovanskem jugu knjige, ki bi bila dobila toliko in takih priznanj, kakor ta. In zares: ako se bodo matere ravnale po njenih bisernih naukih, bodo vzgajale svoje otroke tako, da bo dobro poskrbljeno za njih dušni blagor v večnosti, na tem svetu pa bodo tudi vredni delavci za blaginjo ljubljene domovine.

V slovenskih časopisih se je bila izprožila misel, naj bi se presadila ta krasna knjiga na slovenska tla. V istem času je imela »Goriška tiskarna« A. Gabršček v Gorici pripravljen že dober slovenski prevod; ali ker je bila med tem naznanjena tretja predelana izdaja izvornika, je tiskarna še počakala s tiskom, a prelagatelj je popravil prevod po tretji izdaji, ki je došla pred nekaj tedni iz Scholzeve tiskarne zagrebške — Opozarjamo, da je to edini slovenski prevod, katerega je dovolil pisatelj, veleč g. župnik Jemeršić. Prevod ima naslov: »Materino delo za Boga in domovino. Hrvaški spisal Ivan Nep. Jemeršić. S pisateljevim dovoljenjem po 3. izdaji poslovenil Simon Pomolov«.

Slovenski prevod izide tekom poletja v lično tiskani knjigi, obsezajoči 12 do 13 tisk. pol. Cena v razprodaji bo 60 kr., po pošti 70 kr., kolikor stane izvornik. — Za tiste rodoljube pa, ki se naprej naroče in pošljejo denar do konca maja t. l., znaša cena le 50 kr. s poštnino vred. Knjiga se bo tiskala najmanj v 1000 iztiskih. — Izdajatelj želi, da bi se oglasilo mnogo naročnikov, ki pošljejo 50 kr. do konca maja; tako bo vedel po priliki, koliko iztiskov mu je narediti, da ne bo na škodi.

Dunaj v zgodovini slovenskega slovstva. (Črtice od prve ondi natisnjene knjige do »Sloven. kluba« l. 1896.). — Kar je bila Slovincem njega dni Tubinga, kar so nam bili poslej Celovec, Maribor in Ljubljana,

to nam ni bila cesarska prestolnica nikdar v slovstvenem oziru. Vendar pa se je vprav na Dunaju že nekolikokrat odločevala smer slovenskemu slovstvenemu gibanju; vprav od ondod je posegel marsikateri mož v razvoj naše literature z vplivom, kateremu so se klanjali v domovini cela desetletja. Dasi ni Dunaj več središče slovstvenega delovanja in vplivanja, vendar je še danes po svojih ondi živečih literatih v našem slovstvu prevažen in še vedno v marsičem odločevalen.

Kdaj je vznikla na Dunaju prva slovenska knjiga, in ni li bila to znana slovnica, katero je spisal Berlogar cesarju Maksu, ni dognano. V onih časih so si dopisovali dunajski izobraženi Slovenci vsekakor ponajveč v nemščini in latinščini, dasi menimo, da se je začelo v tem oziru takoj s pričetkom luteranske dobe nagibati na boljše. Seveda pa tudi tedaj ni nobeden naših dunajskih doktorjev objavil svoje disertacije v materinščini, ker so se spisavale le-te še vedno samo v latinščini. Vsekakor hrani dunajska vseučiliška knjižnica med mnogimi zanimivimi in včasih tudi važnimi rokopisi in knjigami i za Slovence znamenit kodeks izza dobe cesarja Ferdinanda II., prisežno knjigo ljubljanskega mesta, ki ima sedemnajst prisežnih oblik v slovenskem jeziku.

Bosopetnik Marko Pohlin, bivajoč malone petindvajset let zdržema na Dunaju (1775—1801), je spisal in izdal ondi poleg mnogih neplodnih tudi nekaj porabnih slovenskih knjig, med njimi znano ‚Kmetam za potrebo inu pomoč‘, ki je bila važna in vplivna radi tega, ker so jo domači pisatelji preradi posnemali tudi v vseh njenih čudnih in često nezaslišanih izmišljenkah in slovničnih napakah. Vplivnost Pohlinova pa je kmalu ponehala, zakaj po l. 1808. je Kopitar, na Dunaj prišedši, naglo in do cela izpodbil vsako veljavo Pohlinovo ter zatrl vsako upiranje njegovih slepih posnemalcev. Kopitarjeva slovstvena diktatura je dospela do vrhunca l. 1836., ko je izdal preimenitno delo ‚Glagolita Clozianus‘.

Leto svobode, l. 1848., pa je narodilo na Dunaju kar celo vrsto spisov. Prvi slovenski spis ‚brez cenzure‘ je bil iz peresa Lovra Tomana: ‚Slovenije slobodni nje zvesti sinovi na Dunaju‘; izdala ga je ‚Slovenija‘, društvo vseh dunajskih Slovencev. Temu sta sledila K. Dežmana poziv proti Frankobrodu in ‚klic‘ Jurja Jenka ‚svojim slovenskim bratom‘. Od l. 1852. je izdajala državna tiskarnica redovito ‚Državljanski zakonik‘; l. 1853. je natisnila po Kranjcu, Dolencu in Cigaletu izdelano pravno terminologijo, poslej pa večino naših šolskih knjig, katere je izdala c. kr. šolska založnica prav do današnjega dne.

L. 1852. je začel slovstveno delovati krog mladeničev, ki se je danes vsled smrti že precej skrčil, ki pa je položil tedaj temelj svojemu sedanjemu odličnemu imenu v naši literaturi, to je krog: Žepič, Valjavec, Trdina, L. Svetec in Jeriša. Jeseni l. 1855. pa so prišli na Dunaj še ‚Vajevci‘: D. Jenko, S. Jenko, Mencinger, Stritar in Žvegelj, ki so po leti l. 1860. pridobili svojemu ‚Hainbundu‘ še Zarnika, Erjajca in druge.

L. 1867. pa se je ustanovila kar cela akademija; vodil jo je Jos. Stritar, ki je bil že tedaj vpliven. Stritar je vabil in zbiral okoli sebe vse nadarjene in navdušene mladeniče. Jurčič, Levstik in Ogrinec so bili njegovi najboljši tovariši; za temi so se vrstili Celestin, Kos, Marn

in Šuklje. Z novim letom 1870. pa je ulil Stritar svoj »Zvon«. Vsi bivši njegovi pristaši in učenci so mu pomagali zvoniti ter so vzbudili s Stritarjem na čelu v našem slovstvu novo, čilo življenje. Že Stritarjevo ime samo je bilo tedaj porok, da bo list i po vsebini i po jeziku odličen. Vsa slovenska mladina je bila navdušena zanj.¹⁾ In vendar je zaklical užaljeni urednik že konec prvega tečaja: ‚Dnem perdidi, amici‘ ter — umaknivši se brezprimerno podlim napadom — prenehal z listom. Skoro ob enem z »Zvonom« je začel briti rezke dovtipe ‚zabavljivo-šaljivi‘ list »Pavliha«, ki ga je urejeval Levstik in ga po dvakrat na mesec izdajal. Pa tudi temu listu ni bilo usojeno dolgo življenje; tudi ‚Pavlihi‘ so očitali in podtikali vse možne in celo nemožne reči, tako da je moral umreti že s 7. števil. (31. jul.). Kot vse iz Levstikovega peresa je bil tudi »Pavliha« pisan v klasični, jedrnati slovenščini. A še tretji list je izhajal v onem letu: ‚Slovanska lipa‘, takisto dvakrat na mesec, in je zastopal federalistiška načela. No, tudi ‚lipa‘ se je že l. 1871. posušila za vedno.

Toda navzlic tem nesrečam ni prenehalo dunajsko slovstveno delovanje; to dokazuje, ker so nameravali še tisto leto ustanoviti v »Sloveniji« društven list ‚Sokol‘. Sploh predavanja v »Sloveniji« niso nikdar prestala, in društveniki so se s početkom l. 1873. razdelili celo v štiri literarne skupine: v pravno, realistično, beletristično in humanistično. —

Ob novem letu 1876. pa je zavladała znova po Dunaju in po vsem Slovenskem velika radost, ko je častni član »Slovenije« Jos. Stritar naznanil, da bode njegovo ‚dolgo počivajoče pero zopet slovenski omiki posvečeno«, ter pozival slovensko mladež, naj ga znova podpira. In zapel je zopet čisti dunajski ‚Zvon«, njegovega ‚prelivalca‘ pa je proslavila »Slovenija« s komerzom. »Skozi pet let je neprenehoma zvonil po vseh slovenskih pokrajinah v največje veselje starim in mladim Slovencem. Dve leti si je izkušal celo s podobami zaljšati zunanjo obleko.« Kako vrle sotrudnike je imel Stritarjev »Zvon«, kako mogočno, trajno in plodovito je vplival ta list na ves tedanji in nadaljnji razvoj naše poezije, proze in kritike, je obče znano.

Z ustanovitvijo »Ljublj. Zvona« pa nam je postala Ljubljana to, kar so bile Grkom Atene.

Začela se je druga, često prejšnji nasprotna doba. Tavčar, Detela, Levec, Trstenjak, Podgornik, J. Hubad, Turner, Poznik, Schreiner, Kavčič, Karlin in dr. so glavni zastopniki nove dunajske dobe.

Od l. 1870. do 1881. je ravnal in določeval smer našemu slovstvu Dunaj, odtlej pa se je preselila slovstvena diktatura stalno v slovensko metropolo.

Nov slovstveni pojav dunajskega delovanja je bil ‚Almanah slovanske mladine dunajske‘, katerega je izdal R. Poznik, in pri katerem je sodelovalo precej »Slovenijanov«. Razdeljen v osem oddelkov (ruski, maloruski, češki, slovaški, hrvaški, srbski, bolgarski in slovenski) je imel štirinajst urednikov, med katerimi sta bila Slovenca D. Hostnik in R.

¹⁾ V »Zvonu« l. so pisali večinoma velikošolci ter ga podpirali kot svoje dni Janežičev »Glasnik«. Na dunajskem vsučilišču je imel naročnikov 45, na ljubljanski gimnaziji 140, na goriški 115 (!), na mariborski 53, na novomeški pa 46. —

Op. pis.

Pukl. V slovenski oddelek so pisali: Cimperman, Eržen, Gregorčič, Pavlina Pajkova, Podgornik, Sterle in Zbašnik.¹⁾ Stritar je pisal o tem I. »Almanahu«, da so ga »z nekakim strahom« pričakovali, da pa je vse »prijetno iznenadil«, in da je bil slovenski del »vsaj ravnoroden«. Ko se je sestavil novi uredniški krog z zastopnikoma Puklom in Podgornikom, je menil »Zvon«, da je bil »I. Al. nepričakovano vzprejet«, in da se nadeja, da se bo II. Alm. »enako dobro in ugodno« sodil. Namera pa se ni izvedla, ker slavna policija je zasledila v pogostem shajanju vseučilišnikov nekako — »zaroto«. Zato se je moralo vse opustiti.

L. 1879. se je zasnovo dijaško »Literarno društvo«, »ki mu je bil namen: gojiti slovensko slovstvo ter se vaditi v vedi in umetnosti, izimši politične tendencije.« Sodelujoči člani tega društva so bili: Bežek, Brenc, Franko, Hubad, Hudovernik, Jarc, Kavčnik, Lapanja, Lilek, Majaron, Mikuš, Petelin, Poznik, Škofic, Stritof, Štrekelj, Suhač, Sušnik, Trstenjak in Volčič. Ta krog je obnovil idejo, da se izda »II. Almanah«, a takisto kakor leto prej sta pretrpela urednika Poznik in Majaron celo vrsto preiskav, in misel je — ugasnila. S početkom istega (1880) leta je začel delovati v »Sloveniji« pravniški odsek, ki pa je po treh tečajih že zaspal; isto usodo je imel l. 1881. agronomski odsek. L. 1883. je umorila slana po štiriletnem uspešnem delovanju tudi »Literarno društvo«. Dunajski Slovenci so bili sedaj brez pravega slovstvenega ognjišča; le »Slovenija« je oskrbela včasih za svoje seje primerno berilo. L. 1885. pa se je ustanovil med »Slovenijani« književni odsek, ki bodri sedaj svoje člane že enajsto²⁾ leto k slovstvenemu delovanju.

Dogodki leta 1883. so rodili dr. Murka brošurico: »Miklosich in Hrvatje«, ki jo je založila »Slovenija«; l. 1884/5. in 1885./6. pa sta prinesli društveni »letni poročila«.

L. 1884. in 1887. se je stavil predlog, da izdado velikošolski krogi »slovenski almanah«, a predlog je obakrat propadel iz gmotnih ozirrov. Odtlej pa do leta 1891. ni bilo čuti o nobenih takih slovstvenih pojavih iz sredine dunajskega velikošolstva. Le »Krok ar«³⁾, šaljivo-zabavljivi dijaški list, je vzletal posamič ob slavnostnih prilikah (navadno hektografrano) med akademični svet.

L. 1891. so hoteli dunajski velikošolci izdati brošurico o prepiru radi »Brusa« in »Rim. Katolika«, a ta misel je ostala na rokopisu v arhivu »Slovenije«.

¹⁾ Kakor je misel o »Almanahu« vznikla med Slovenci, tako je našla tudi med njimi najboljšo podporo. Med 736 naročniki je bilo 335 Slovencev, 127 Čehov, 119 Slovakov, 40 Malorusov, 31 Hrvatov, 20 Rusov, 9 Srbov in 7 Bolgarov. Med Slovenci je bilo 135 kranjskih, 90 štajerskih, 70 dunajskih, 29 primorskih in 6 raztresenih naročnikov; le 4 so bili iz Koroške. Med vsemi naročniki je bilo 316 dijakov, med temi 171 slovenskih! —

Op. pis.

²⁾ Ta odsek sicer od časa do časa malo zadremlje, vendar pa se je vzdržal do današnjega dne. Doslej je štel »knj. odseke« 78 raznovrstnih beril, katerih večina se je objavila. Tudi čitanja pri društvenih sejah so bila marljiva (75 čitateljev in 122 beril).

Op. pis.

³⁾ L. 1895. je začelo izhajati na Dunaju »glasilo slovenskega katol. dijaštva: »Zora«, ki zastopa pod uredništvom Fr. Jankoviča interese onih (11—13 članov) sloven. velikošolcev, ki so si ustanovili svoje »katoliško-slovensko« društvo »Danica« »Zore« so izšle doslej 4 štev.

Op. pis.

Po preosnutku »Slovenije« se je slovstveno delovanje (kritika) omejilo le na majhno število udeležnikov ter se umaknilo v »slovstveni klub« in v »tehniški klub«. Oba kluba sta samostojna, vsaki s svojimi pravili in določili.

(Koniec prihodnjič.)

Star »Slovenijan«, sedaj član »Slov. kluba«.

Slovensko gledališče. O nekaterih predstavah našega gledališča v predpustu smo se, žal, prisiljeni manj povoljno izrazili i glede njih etične i glede njih pesniške vrednosti sploh; sedaj pa radi priznavamo, da se je naše gledališče v postnem času zopet na prav znamenito stopinjo povzpelo in sicer glede opere kakor glede drame. S tem, da je dramatično društvo spravilo na oder Gounodovo opero »Margareto« — poznejši gledališki listi so napovedovali »Fausta«, a pravzaprav se ta opera imenuje »Faust in Margareta« — je dokazalo, kako visok smoter si stavi. Besedilo za to opero sta preredita francoska pisatelja J. Barbier in S. M. Cané. Samostojno delo torej libreto ni, kajti naslanja se preočitno na Goethejevega Fausta. Nemci govore o tem tekstu radi nekako prezirljivo, izpodtikajoč se ob »francoskem vkusu«. Da delo omenjenih dveh francoskih pisateljev glede pesniške vrednosti ne dosega nesmrtnega proizvoda Goethejevega, je nedvomno, a Bog ve kaka krivica se nemškemu geniju po tej predelavi izvirnika tudi ni zgodilo. Vsaj zaokroženo je dejanje v operi dovolj lepo, in kolikor je v žaloigri nežnih in pretresljivih momentov, so se vsi sprejeli v tekst, kolikor je bilo glede na operno tehniko sploh mogoče. Že dejanje samo na sebi v tej operi je torej tako, da zanimlje gledalca popolnoma in mu naslaja dušo, vrhu vsega tega pa še prekrasna, rekli bi, nebeška glasba, ko bi bil v današnjih realističnih časih še dovoljen tak izraz.

Ni nam znano, koliko cenijo umetniki in glasbeni kritiki to Gounodovo delo, a zdi se nam, da ni mnogo glasbenih umotvorov, ki bi se odlikovali po tolikih lepih melodijah, kakor jih čuješ v »Faustu«. Skoro v vsaki operi se nahaja več ali manj posameznih mest, ki človeku manj segajo v srce; v Faustu tacih vrzeli in praznot ni. Naj si so zvoki, ki ti done na uho, svečani in veličastni, ali pa nežni in milobni, nikdar ni njih učinek samo vnanji, vedno ti pretresajo tudi dušo in prodro v srce. Zato pa se tudi ni samo na Francoskem, zlasti v Parizu, pel že neštetokrat, ampak je dosegel tudi povsod drugod izredne uspehe. Za trdno upamo, da se ga tudi naše občinstvo ne naveliča tako kmalu, in sicer upamo to tem bolj, ker se je pel pri nas jako dobro in uprizoril zelo lepo.

Med igralci se je pred vsem odlikovala gospica Ševčíkova kot Margareta. Ne le, da je pela dovršeno, tudi njena igra je bila povsem primerna. Ta gospica ima v vsem svojem vedenju in nastopanju nekaj tako naravno ljubkega in preprosto ljubeznivega, da se človeku na prvi pogled prikupi. — Gospod Purkrabek (Faust) je bil ali nekoliko hripav, ali pa posameznih mest v tej operi sploh prav ne zmaguje — tega s popolno gotovostjo nismo mogli dognati — a istina je, da mu je dvakrat, trikrat glas malo odrekel. Toda občinstvo je to rado prezrlo vzpričo tega, ker je drugače dovršeno pel. — Gospod Vašiček (Mefisto) nas je tudi pri tej priliki prepričal, da je izvrstna moč naše opere. Da nam ni ničesar grajati na gospodu Nolliju, ki je pel Valentina, je samo ob sebi umevno. Njegov glas je v vseh ulogah enako čil in lepo doneč, a kot Valentin se je izkazal gosp. Nollij tudi zelo

Dunaj v zgodovini slovenskega slovstva. (Konec.)

L. 1892. je ustanovila po vzoru mladočeških kolegov deseterica velikošolcev mesečnik slovenskega dijaštva, »Vesno«, ki je izhajala po enkrat na mesec. Njen namen je bil, vzgajati pisateljski naraščaj, širiti politični radikalizem, delovati za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani in se potezati za višjo žensko izobrazbo. Prvi ustanovnik ji je bil pokojni Janko Vencajz, uredniki pa Fr. Goestl, Fr. Govékar in (deloma) Jos. Žilih. Glavni sotrudniki so ji bili poleg ustanovnika in urednikov: R. Murnik, Iv. Robida, Fil. Gorup, K. Geiger in Iv. Bernik. Vsled gmotnih izgub in zatiranja od neke strani pa je ta prvi sloven. dijaški list po tretjem letu prenehal izhajati, in večina dijaštva se je oklenila »Slovan. Sveta«, odkar se je preselil iz Trsta na Dunaj.

L. 1894. je izdala »Slovenija« ob svoji petindvajsetletnici obširno »Spomenico«, katero je temeljito sestavil jurist Janko Vencajz, ki je, žal, legel v prezgodnji grob.

Dočim se je oklenila dunajska slovenska mladina z ogromno večino »Slovenije«, so si ustanovili starejši Slovenci svoj zabavni in literarni »Slovenski klub«, ki je slavil jeseni l. 1895. že desetletnico svojega veselega in slovenskemu slovstvu plodonosnega delovanja. Klubu voditelj je stari, zaslužni naš pisatelj g. Ivan Navratil; glavni člani njegovi pa gg.: Stritar, dr. Janko Pajk, Pavlina Pajkova, dr. Simonič, Fr. Šuklje, dr. Sedej, dr. Sežun, Jančar, Seshun, dr. Murko, dr. Primožič, dr. Mantuani, Kaš, dr. Štrekelj, R. Pukl, Vavpotič i. dr. V klubu pojo, tamburajo, citrajo, goslajo, igrajo na klavir ter se zabavajo z rodoljubnimi napitnicami. Koliko pa je deloval klub doslej za naše slovstvo, je razvidno iz beril, ki so se ob klubovih večerih čitala, in katerih večina je bila objavljena v slovenskih listih, zlasti v »Ljublj. Zvonu«. Navedem naj le najvažnejša: ¹⁾

Dr. Homan; »O sportu«.

Stotnik Igo Kaš: »Dalmatinske povesti«. — »Potovanje od Rena do Leite«. — »Bosna in Hercegovina«.

Dr. Mantuani: »Narodna slovanska obrtnija«. — »Tri dni ob Sprevi«.

Dr. Murko: »Praška jubilejna razstava«. — »Narodopisna razstava čeho-slovanska«. — »O potovanju po Rusiji«.

Ivan Navratil: »O slovenskih vražah (luna, nevidnost)«.

Dr. Primožič: »Potovanje po Italiji« (slike s skioptikom).

Dr. Janko Pajk: »Dr. Jos. Mislej, slovenski filozof«. — »O življenju«. — »Franjo Miklošič«. — »Davorin Trstenjak«.

Pavlina Pajkova: »Aforizmi o ljubezni«. — »Aforizmi o prijateljstvu«. — »O ženstvu«. — »Sreča življenja«.

Stritar: »O Levstiku«. — »Srce«. — »Drobiž«. — »Otročje pesmi«. — »Nova pota«. — »Olga. Novela v verzih«. — »Večerna«. — »Otročje pesmi«. — »Domače pesmi«.

Hönigman: »O gluhtonemih« (s slikami).

¹⁾ Za nekatere podatke o klubu zahvaljam g. profesorja dr. J. Pajka, kot glavni vir pa sem porabil † Vencajza »Spomenico« in nekatere beležke, katere sem našel med njegovo liter. zapuščino.

Glavni namen klubu, ki nikakor ni političen — kakor bi sodil kdo po imenu — je: pospeševati spoznavanje dunajskih Slovencev med seboj; zabava, ako je po sodelovanju mlajših možna, seveda dobro dojde. Dve točki pa se verno in dosledno izvršujeta v tem klubu: literarna, tudi prosvetna predavanja, pa — nabiranje novcev za razne narodne potrebe. Pravega načelnštva v smislu zakonov o družbovanju pravzaprav klub nima, tudi nobenih pravil, nobenih zasedanj, volitev, zapisnikov i. t. d. ni. Tudi nima stalnega sedeža ali stanovanja, a tudi premoženja ne. Navzlic svoji navidezno jako rahli organizaciji pa „Slovenski klub“, kakor smo se uverili, prav plodonosno deluje.

S tem naj završim svoje nepopolne črtice, želeč, da bi se dunajski Slovenci vsaj še v podvojenem številu oklenili svojih zbirališč: „Slovenije“ in „Sloven. kluba“!

Star »Slovenijan«, sedaj član »Slov. kluba«.

Popravki k članku „Dunaj v zgodovini slovenskega slovstva“.
(Ljublj. Zvon, XVI., str. 254.—256.).¹⁾

Na str. 255. piše g. pisatelj: »Jeseni l. 1855. pa so prišli na Dunaj še »Vajevci«: D. Jenko, S. Jenko, Mencinger, Stritar in Žvegelj, ki so po leti l. 1860. pridobili svojemu »Hainbundu« še Zarnika, Erjavca in druge.«

V teh vrstah tiči precej pomot.

»Vaje« so leta 1854./5. spisovali ljubljanski osmošolci Bril († avgusta l. 1855. v Polhovem Gradcu), Erjavca, S. Jenko, V. Mandeljč, M. Povše, Tušek in Zarnik.

Stritar je bil pač součenec teh pisateljev, a kot alojzijanec ni pisal v »Vaje«.

Žvegelj je dovršil gimnazijo že leta 1854. in je bil takrat, ko so se spisovale »Vaje«, že gojenec orientalske akademije na Dunaju, kamor mu je kot jako nadarjenemu alojzijancu ugladil pot knezoškof A. A. Wolf. Na Dunaju je Žvegelj pač občeval s Stritarjem, svojim tovarišem iz alojzijevišča, v večjo slovensko družbo pa kot »diplomat« ni zahajal.

Davorin Jenko je dovršil gimnazijo v Trstu in tedaj tudi ni bil »Vajevca«.

Mencinger je bil l. 1855. šestošolec v Ljubljani in ni bil sotrudnik »Vaj«; prišel je na Dunaj leta 1857., a ne l. 1855.

Zarnika in Erjavca ni bilo treba šele l. 1860. pridobivati »Hainbundu«, ker sta bila že od l. 1854. tega »Hainbunda« odlična, prava uda. Vsi »Vajevci« so leta 1855. dovršili gimnazijske študije, vsi (razen S. Jenka, ki je bil eno leto bogoslovec v Celovcu, in umrlega Brila) so prišli jeseni 1855. l. na Dunaj. Erjavca ni prišel šele l. 1860. na Dunaj, pač pa je bil to leto že profesor v Zagrebu. —

¹⁾ Cenjenega pisatelja ti popravki gotovo ne bodo žalili, ker si je bil, pišoč jih, sam v svesti, da so njegove beležke nepopolne; saj ni imel niti dovoljnih pripomočkov pri rokah, kakor nam je sam pisal. A vkljub nepopolnosti dotičnega gradiva g. pisatelj vendar ni maral odlašati z njega objavo, češ, naj spopolnijo drugi preostale vrzeli in druge pomanjkljivosti. Zato nam je le-ta spopolnitev dobro došla, tem bolj, ker se tiče fakta, ki je silno važen za razumevanje našega najnovejšega slovstvenega razvitka.